

روان‌شناسی شناختی زبان، تفکر، هیجان‌ها و هشیاری

ویرایش هشتم (۲۰۲۰)

تألیف

مایکل دابلیو. آیزنک

مارک تی. کین

ترجمه

دکتر حسین زارع

استاد روان‌شناسی شناختی دانشگاه پیام نور

سرشناسه: آیزنک، مایکل دبلیو، ۱۹۴۴-م.
(Eysenck, Michael W)
عنوان و نام پدیدآور: روان‌شناسی شناختی: زبان، تفکر، هیجان‌ها و هشیاری / تألیف مایکل دبلیو. آیزنک، مارک، تی.
کین؛ ترجمه حسین زارع.
مشخصات نشر: تهران: کتاب ارجمند، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۴۴۰ ص: مصور (رنگی) ف نمودار (بخشی رنگی). وزیری
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۵۷-۳۰۰-۳
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
عنوان اصلی: Cognitive psychology: a student's handbook, 8th ed., 2020.

موضوع: شناخت (روان‌شناختی) (cognition)
موضوع: روان‌شناسی شناختی (cognitive psychology)
شناسه افزوده: کین، مارکی، ۱۹۶۱-م.
(Keane, Mark T.)
شناسه افزوده: زارع، حسین، ۱۳۴۷-، مترجم
رده‌بندی کنگره: BF۳۱۱
رده‌بندی دیویی: ۱۵۳
شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۵۲۵۳۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

مایکل دبلیو. آیزنک، مارک تی. کین
روان‌شناسی شناختی: زبان، تفکر، هیجان‌ها و هشیاری
ترجمه: دکتر حسین زارع
فروست: ۱۸۳۲
ناشر: کتاب ارجمند
صفحه‌آرا: فاطمه نویدی
مدیر هنری: احسان ارجمند
سرپرست تولید: سحر هداوند
ناظر چاپ: سعید خانکشلو
چاپ و صحافی: غزال
چاپ اول، بهمن ۱۴۰۰، ۱۶۵۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۵۷-۳۰۰-۳

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف، ناشر، نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

www.arjmandpub.com

مرکز پخش: انتشارات ارجمند

دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خ کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۲۹۲، تلفن: ۸۸۹۸۲۰۴۰
شعبه مشهد: ابتدای احمدآباد، پاساژ امیر، انتشارات مجد دانش، تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۴۱۰۱۶
شعبه رشت: خ نامجو، روبروی ورزشگاه عضدی، تلفن: ۰۱۳-۳۳۳۳۲۸۷۶
شعبه بابل: خ گنج افروز، پاساژ گنج افروز، تلفن: ۰۱۱-۳۲۲۲۷۷۶۴
شعبه ساری: بیمارستان امام، روبروی ریاست، تلفن: ۰۹۱۱-۸۰۲۰۰۹۰
شعبه کرمانشاه: خ مدرس، پشت پاساژ سعید، کتابفروشی دانشمند، تلفن: ۰۸۳-۳۷۲۸۲۰۴۴

بها: ۱۷۹۰۰۰ تومان

با ارسال پیامک به شماره ۰۲۱۸۸۹۸۲۰۴۰ در جریان تازه‌های نشر ما قرار بگیرید:
ارسال عدد ۱: دریافت تازه‌های نشر پزشکی به صورت پیامک
ارسال عدد ۲: دریافت تازه‌های نشر روان‌شناسی به صورت پیامک
ارسال ایمیل: دریافت خبرنامه الکترونیکی انتشارات ارجمند به صورت ایمیل

فهرست مطالب

۷.....	سخن مترجم (ویرایش هشتم).....
۹.....	سخن مترجم (ویرایش هفتم).....
۱۰.....	دیدگاه کارشناسان درباره کتاب.....
۱۳.....	دیباچه.....
۱۵.....	پیش گفتار.....
۱۷.....	درباره نویسندگان.....
۱۹.....	فصل ۱. ادراک گفتار و خواندن.....
۱۹.....	مقدمه.....
۲۴.....	گوش دادن به گفتار.....
۲۹.....	اثر بافت.....
۳۴.....	نظریه‌های ادراک گفتار.....
۴۸.....	عصب‌روان‌شناسی شناختی.....
۵۱.....	خواندن: مقدمه.....
۵۵.....	بازشناسی واژه.....
۷۲.....	خواندن: پژوهش‌ها در زمینه حرکت چشم.....
۸۰.....	منابع تکمیلی.....
۸۱.....	فصل ۲. درک مطلب زبان.....
۸۱.....	مقدمه.....
۸۴.....	رویکردهای نظری: تشریح دستوری و پیش‌بینی.....
۹۷.....	علم اعصاب شناختی: پتانسیل‌های مرتبط با رویداد.....
۹۹.....	کاربردشناسی.....
۱۱۰.....	تفاوت‌های فردی: ظرفیت حافظه کاری.....
۱۱۳.....	پردازش گفتمان: استنباط‌ها.....

درک مطلب گفتمان: رویکردهای نظری.....	۱۲۱
منابعی برای مطالعه بیشتر.....	۱۳۵
فصل ۳. تولید زبان.....	۱۳۶
مقدمه.....	۱۳۶
جنبه‌های اصلی تولید گفتار.....	۱۳۸
طرح‌ریزی گفتار.....	۱۴۱
خطاهای گفتار.....	۱۴۳
نظریه‌های تولید گفتار.....	۱۴۸
عصب‌روان‌شناسی شناختی: تولید گفتار.....	۱۶۰
گفتار به‌عنوان ابزاری برای برقراری ارتباط.....	۱۶۷
نوشتن: فرایندهای اصلی.....	۱۷۴
هجی کردن.....	۱۸۳
منابعی برای مطالعه بیشتر.....	۱۹۱
فصل ۴. حل مسئله و مهارت تخصصی.....	۱۹۲
مقدمه.....	۱۹۲
حل مسئله: مقدمه.....	۱۹۲
رویکرد گشتالت و فراتر از آن: بینش و نقش تجربه.....	۱۹۶
راهبردهای حل مسئله.....	۲۰۹
حل مسئله قیاسی و استدلال.....	۲۱۴
مهارت تخصصی.....	۲۲۲
مهارت تخصصی شطرنج.....	۲۲۳
تخصص پزشکی.....	۲۲۶
انعطاف‌پذیری مغز.....	۲۳۲
منابعی برای مطالعه بیشتر.....	۲۴۳
فصل ۵. قضاوت و تصمیم‌گیری.....	۲۴۴
مقدمه.....	۲۴۴
پژوهش‌ها در زمینه قضاوت.....	۲۴۴

۲۵۵.....	نظریه‌های قضاوت.....
۲۶۳.....	تصمیم‌گیری در شرایط احتمال خطر.....
۲۷۱.....	تصمیم‌گیری: عوامل هیجانی و اجتماعی.....
۲۷۸.....	تصمیم‌گیری کاربردی و پیچیده.....
۲۸۸.....	منابعی برای مطالعه بیشتر.....
۲۸۹.....	فصل ۶. استدلال و فرضیه‌آزمایی.....
۲۸۹.....	مقدمه.....
۲۹۰.....	فرضیه‌آزمایی.....
۲۹۵.....	استدلال قیاسی.....
۳۰۴.....	نظریه‌های استدلال «قیاسی».....
۳۱۴.....	نظام‌های مغزی در استدلال.....
۳۱۷.....	استدلال غیرصوری.....
۳۲۷.....	آیا انسان‌ها منطقی هستند؟.....
۳۳۷.....	منابعی برای مطالعه بیشتر.....
۳۳۸.....	فصل ۷. شناخت و هیجان.....
۳۳۸.....	مقدمه.....
۳۳۹.....	ساختار هیجان‌ها.....
۳۴۲.....	نظریه‌های ارزیابی.....
۳۴۷.....	تنظیم هیجان.....
۳۵۴.....	عاطفه و شناخت: توجه و حافظه.....
۳۶۱.....	عاطفه و شناخت: قضاوت و تصمیم‌گیری.....
۳۷۷.....	قضاوت و تصمیم‌گیری: رویکردهای نظری.....
۳۷۹.....	اضطراب، افسردگی و سوگیری‌های شناختی.....
۳۸۸.....	تعدیل سوگیری شناختی و فراتر از آن.....
۳۹۳.....	منابعی برای مطالعه بیشتر.....
۳۹۴.....	فصل ۸. هشپاری.....
۳۹۴.....	مقدمه.....

- کارکردهای هشیاری ۳۹۵
- ارزیابی هشیاری و تجربه هشیارانه ۴۰۲
- نظریه‌های فضای کار سراسری و فضای کار عصبی سراسری ۴۱۱
- آیا هشیاری واحد و یکپارچه است؟ ۴۲۰
- منابعی برای مطالعه بیشتر ۴۲۷
- واژه‌نامه ۴۲۸

www.ketab.ir

سخن مترجم (ویرایش هشتم)

آیزنک از سال ۱۹۶۵ تا ۱۹۸۷ به عنوان مدرس و فرد برجسته دانشگاهی با اعتبار پژوهشی بین‌المللی در کالج بیرک بک^۶ دانشگاه لندن مشغول به کار بود. وی از سال ۱۹۸۷ تا سال ۲۰۰۹ پروفیسور روان‌شناسی در کالج رویال هالووی دانشگاه لندن بوده و در حال حاضر استاد بازنشسته کالج رویال هالووی است و همزمان در دانشگاه روهمپتون از سال ۲۰۱۹ مشغول به کار شد.

آیزنک در حوزه‌های مختلف از جمله روان‌شناسی شناختی فعالیت دارد. وی علاوه بر پژوهش و تألیف حدود ۴۲ کتاب، چند نظریه جدید را هم توسعه داده است:

(۱) نظریه کنترل توجه (با همکاری نازنین درخشان تدوین گشت) برای تبیین سهم شناخت در تأثیر اضطراب بر کارایی ارائه شد.

(۲) نظریه هوشیاری-اجتناب (با همکاری نازنین درخشان و لین منهور) که جزئیات نظریه مقابله سرکوبگرانه^۷ را تبیین می‌کند. مقابله سرکوبگرانه، راهبرد محافظت از خود است که شامل حذف یا نادیده گرفتن احساس‌های قوی است. افرادی که از سرکوب به عنوان ابزار استفاده می‌کنند، اغلب با این کار از خود دفاع کرده و علائم عاطفی منفی آن‌ها شبیه افرادی است که با اضطراب مبارزه می‌کنند.

(۳) نظریه «درج‌ازدگی خوشحالی»: آیزنک در اواخر سال ۱۹۹۰، نظریه «درج‌ازدگی خوشحالی»^۸ را ارائه داد. بر مبنای این نظریه انسان به بازگشت سریع به سطح پایه‌ای ژنتیکی خوشحالی و رضایت، پس از رخداد‌های مثبت و منفی یا تغییرات زندگی گرایش دارد. براساس این نظریه، شخصی که درآمد بالایی به دست می‌آورد، به تبع آن باید رضایت‌مندی و خوشحالی بیشتری از زندگی داشته باشد؛

ویرایش هشتم کتاب *روان‌شناسی شناختی آیزنک* و کین به چاپ رسیده است. همچنان که علاقه‌مندان به این حوزه انتظار دارند با گذشت هر پنج سال، مؤلفان این کتاب ویرایش جدیدی ارائه می‌دهند. اکنون شاهد چاپ ویرایش هشتم کتاب وزین *روان‌شناسی شناختی* در سال ۲۰۲۰ هستیم.

در طی چهل سال گذشته ویرایش‌های متعدد این کتاب با اقبال جهانی خوبی مواجه شده است. همچنان که در ابتدای اثر حاضر آمده است، بسیاری از پیشکسوتان حوزه روان‌شناسی شناختی، مطالعه این کتاب را ارزشمند دانستند و مطالعه آن را به دانشگاهیان توصیه کردند. با توجه به نقشی اصلی آیزنک در تألیف کتاب حاضر، به اختصار به معرفی ایشان می‌پردازم.

مایکل ویلیام آیزنک^۱، متولد هشتم فوریه ۱۹۱۶ میلادی، روان‌شناس برجسته بریتانیایی است. پدر وی هانس یورگن آیزنک^۲ (متولد ۴ مارس ۱۹۱۶ در آلمان و فوت در ۴ سپتامبر ۱۹۹۷ در بریتانیا) نیز روان‌شناس برجسته آلمانی-بریتانیایی که به واسطه کارهایش در زمینه «شخصیت» و «هوش» شناخته شده است. او استاد بازنشسته روان‌شناسی در رویال هالووی^۳ دانشگاه لندن است. همچنین وی مؤلف بیش از ۴۰ کتاب در حوزه روان‌شناسی شناختی است. هم‌اکنون مایکل آیزنک کرسی استادی روان‌شناسی دانشگاه روهمپتون^۴ را در اختیار دارد.

مایکل آیزنک کارشناسی روان‌شناسی خود را با درجه ممتاز در سال ۱۹۶۵ از دانشگاه لندن و در سال ۱۹۷۳ از همین دانشگاه دکترای تخصصی روان‌شناسی را دریافت کرد. عنوان رساله دکترای وی «شرایط تغییر حافظه: اثرهای وون رستورف و رهاسازی»^۵ بود.

1. Michel William Eysenck

2. Hans Jurgen Eysenck

3. Royal Holloway

4. Roehampton university

5. Conditions modifying memory: the Van Restorff and the "Release" effects.

6. Birkbeck

7. Repressive coping

8. Hedonism treadmill

در صورتی که در عمل سطح خوشحالی دائمی او تغییری نخواهد کرد.

کین به عنوان همکار آیزنک در تألیف کتاب نقش بسزایی داشته است. کین استاد علوم رایانه‌ای و استاد دانشگاه دوبلین در ایرلند است.

همچنان که خوانندگان محترم اطلاع دارند، کتاب *روان‌شناسی شناختی آیزنک* و کین تا کنون در دو جلد ترجمه و چاپ شد. جلد اول آن دارای ۴ فصل است که شامل فصل اول و سه فصل مربوط به حافظه از کتاب اصلی است. این چهار فصل با عنوان «روان‌شناسی شناختی - حافظه» برگردان و به وسیله انتشارات آبیژ چاپ شده بود. در ویرایش هشتم *روان‌شناسی شناختی*، همانند ویرایش‌های قبلی عمل شد. همانند قبل جلد اول ویرایش جدید با عنوان «روان‌شناسی شناختی - حافظه»، به وسیله انتشارات آبیژ در تابستان ۱۴۰۰ به چاپ رسیده است.

همانند ویرایش‌های قبلی، جلد دوم متن اصلی حاوی ۸ فصل است. سه فصل اول به «زبان» اختصاص دارد که شامل عنوان‌هایی همچون درک مطلب، تولید زبان و ادراک گفتار و خواندن است. فصل‌های چهار، پنج و شش به شناخت عالی (تفکر) مربوط می‌شود که شامل حل مسئله و مهارت، قضاوت و تصمیم‌گیری و استدلال و فرضیه‌آزمایی است. فصل‌های هفتم و هشتم به موضوع «شناخت و هیجان» و «هشیاری» اشاره دارد. مطالب کتاب از لحاظ نظری و روزآمدی مباحث علمی و پژوهشی، بی نظیر است.

به منظور روزآمدی عنوان‌های پژوهشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی، وجود آخرین کتاب‌های درسی یک ضرورت است. امید است که همکاران محترم و دانشجویان گرامی با

مطالعه دقیق کتاب حاضر ایده‌های پژوهشی جدید و مفیدی را به دست آورند.

متن انگلیسی کتاب *روان‌شناسی شناختی آیزنک* و کین ۱۶ فصل دارد که در هزار صفحه نوشته شده است. به دلیل حجم بودن محتوای کتاب، تاکنون ترجمه بخش ادراک دیداری و توجه (شامل چهار فصل است) محقق نشده است. اگر خدا بخواهد در آینده برگردان این بخش از کتاب به علاقه‌مندان ارائه خواهد شد.

از ویژگی‌های مهم کتاب حاضر روزآمدی نظری و پژوهشی آن است. اگر بگوییم از لحاظ پوشش آخرین یافته‌ها، اثر حاضر بی‌نظیر است گرافه نگفته‌ایم. مباحث کتاب از محتوای حداکثری برخوردار است و به همین دلیل برخی از پاراگراف‌های کتاب را باید چندین بار مطالعه کرد.

امید است که خوانندگان این کتاب با صبر و حوصله مطالب را مطالعه کنند. مطالعه دقیق محتوای این کتاب می‌تواند زمینه پژوهش‌های زیادی را ایجاد کند. از این زاویه ویژگی مهم اثر حاضر، پژوهش‌زایی است؛ به گونه‌ای که با مطالعه مباحث هر بخش، ضمن اینکه دستاوردهایی را ارائه می‌دهد، زمینه پژوهشی دیگری را به ارمغان می‌آورد.

اثر حاضر همانند ویرایش قبلی به وسیله انتشارات ارجمند به چاپ رسیده است. از زحمات مدیریت محترم انتشارات ارجمند و کارکنان زحمتکش آن تشکر می‌شود.

حسین زارع

استاد روان‌شناسی

دانشگاه پیام نور

h_zare@pnu.ac.ir

سخن مترجم (ویرایش هفتم)

دسترسی به آخرین منابع آموزشی، از ضروریات آموزش دانشگاهی است. در این راستا سال‌هاست اثر فاخر آیزنک و کین به فارسی زبانان معرفی گردید. نویسندگان کتاب حاضر با بهره‌مندی از آخرین نظریه‌ها و یافته‌های پژوهشی هر پنج سال سعی می‌کنند با ویرایشی جدید اثری روزآمد و منحصر به فرد ارائه کنند. ویرایش ششم کتاب روان‌شناسی شناختی در دو جلد برگردان شده بود، در فاصله کم‌تر از چهار سال ترجمه‌های قبلی پنج مرتبه تجدید چاپ شده بود که نشان از استقبال دانشجویان و همکاران محترم دارد.

اکنون که ویرایش هفتم این کتاب وزمن با تغییرات چشمگیری به وسیله نویسندگان تألیف گردید مترجم تلاش نموده است همانند ویرایش ششم اثر اصلی را در دو جلد برگردان کند. بخش اول متن اصلی تحت عنوان «روان‌شناسی شناختی - حافظه» به وسیله انتشارات آریز در سال ۱۳۹۶ به چاپ رسیده است. در آن مجلد بیش‌تر معرفی شناخت پایه مد نظر بوده است. کتاب حاضر به بخش دوم متن اصلی که حاوی مطالب مرتبط با زبان، شناخت عالی و افق‌های پیش رو است، اختصاص دارد.

کتاب حاضر حاوی سه بخش است. بخش اول به «زبان» اختصاص دارد که شامل فصول یک، دو و سه است. بخش دوم به مقوله «شناخت عالی» مربوط می‌شود که شامل فصول چهار، پنج و شش است. بخش سوم کتاب به «افق‌های در حال

گسترش» روان‌شناسی شناختی مربوط می‌شود. در این بخش مبانی نظری و پژوهشی «شناخت و هیجان» و «هشیاری» طرح گردید. مترجم جهت تسهیل مطالعه مفاهیم کتاب، مطالبی را به عنوان «پیوست» به کتاب اضافه نموده است.

جهت تسهیل مطالعه خوانندگان محترم و آشنایی با نحوه نگارش مولفین، مترجم سعی کرده است با یک پیش‌گفتار تقضیلی به این مهم دست یابد. مع‌الوصف از آنجایی که کتاب روان‌شناسی شناختی آیزنک و کین همانند سایر آثار آنها علاوه بر طرح آخرین نظریه‌ها، به شدت به آخرین یافته‌های پژوهشی وابسته است توصیه می‌شود دانشجویان محترم قبل از مطالعه اثر حاضر با مفاهیم اولیه و مقدمات روان‌شناسی شناختی آشنا شده باشند (مطالعه کتاب روان‌شناسی شناختی، تألیف زارع و تشریفی، چاپ دانشگاه پیام نور، ۱۳۹۵، پیشنهاد می‌شود).

چاپ اثر حاضر مدیون تلاش‌های ارزشمند مدیریت محترم انتشارات ارجم و همکاران پر تلاش آنهاست، بدین وسیله از زحمات آنها سپاس‌گزاری می‌شود.

حسین زارع

استاد روان‌شناسی

پاییز ۱۳۹۷

h_zare@pnu.ac.ir